

Nr 179.

Av herr **Hedlund** i Rådomb. fl., om inrättande av en statlig fond för lån till anskaffande av jordbruksinventarier m. m.

För den, som ämnar ägna sig åt jordbruksdrift, vare sig å egen eller arrenderad fastighet, inställer sig behov av rörelsekapital för inköp av bl. a. döda och levande inventarier. Vanligtvis måste därvid lånevägen beträdas. Ofta yppa sig emellertid svårigheter att ställa erforderlig säkerhet. Mången driftig och för egen företagsverksamhet lämplig jordbruksarbetare, som med hjälp av förefintliga lånemöjligheter skulle kunna inköpa ett eget jordbruk eller som skulle vilja arrendera en jordbruksfastighet, ser sig icke i stånd att anskaffa nödigt kapital för inventarier och måste därför avstå från att driva jordbruk. Ibland lyckas vederbörande erhålla borgen av släkt eller grannar å ett flertal växlar å relativt små belopp och kan på så sätt uppbringa det erforderliga kapitalet. Det är emellertid en känd sak, att lån i den formen ställa sig mycket dyra. Dessutom uppkommer hos låntagaren en otrygghetskänsla. Omsättningarna måste skötas mönstergillt, om växlarne icke skola protesteras, och ibland händer det, att borgen å omsättningsväxlarna ej kan erhållas.

Att skapa trygghet i arbetsförhållandena och därmed arbetsro och arbetslust är ett av de problem, varåt samhället på olika sätt torde få ägna sig inom den närmaste framtiden. Det är krav, som ständigt synas återkomma från skilda yrkesgrupper. Lån med fastställd amortering och utan risk för uppsägning, så länge låntagaren fullgör sina skyldigheter, skulle särskilt för nyblivna jordbrukare väsentligt höja denna trygghetskänsla.

Det är också ganska betydelsefullt, att jordbrukarna icke på grund av lånesvårigheter nödgas starta med alltför underhaltiga inventarier. Detta gäller såväl kreatursbesättningen som redskapen. I nuvarande skede, då jordbrukets rationalisering i skilda avseenden står på dagordningen, förtjänar denna synpunkt särskilt understrykas.

Goda skäl synas sålunda tala för att statliga lånemöjligheter öppnas för ifrågavarande ändamål. I vårt land saknas icke förebilder för en dylik ordning. Genom lagstiftning 1934 öppnades som bekant möjlighet för arrendatorer av s. k. arrendeegnahem å kronan tillhörig jord — en typ av familj jordbruk — att av statsmedel erhålla mycket förmånliga lån för anskaffande av nödiga jordbruksinventarier, utsäde, gödningsämnen, foder och dylikt samt till andra nödvändiga utgifter för igångsättande av driften å fastigheten. Lånebeloppet är maximerat till 4 500 kronor. Till belysande av kravet på säkerhet för dessa lån förtjänar följande, av vederbörande departementschef gjorda och av jord-

bruksutskottet accepterade uttalande att återgivas: "Att kräva att fullgod säkerhet alltid skall ställas för arrendelån låter sig uppenbarligen icke göra. Till ställande av dylik säkerhet sakna ifrågakomna arrendatorer i allmänhet möjligheter. Den enda säkerhet arrendatorn torde vara i stånd att erbjuda, är inteckning i jordbruksinventarier. Sådan säkerhet synes han i regel böra lämna."

Man synes med ett visst fog kunna göra gällande, att rättvisan fordrar, att arrendatorer av annan jord än kronojord, om de befinna sig i samma ekonomiska läge, böra erhålla samma rätt till lån för ifrågavarande ändamål som arrendatorerna å kronoegnahemmen. Men medger man detta är det svårt att inse, varför en självägande jordbrukare med samma ekonomi bör vara sämre ställd.

Lånemöjligheterna för kronoegnahemsarrendatorerna torde i huvudsak vara öppna endast för obemedlade personer. De skäl, som ovan anförts, synas emellertid motivera öppnande av statliga lånemöjligheter även för mindre bemedlade personer, som ämna taga emot arrende eller bliva självägande jordbrukare.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om allsidig utredning av frågan om inrättande av en statlig fond för lån till anskaffande av jordbruksinventarier och till täckande av andra nödiga utgifter för igångsättande av driften å jordbruksfastighet i de fall, då svårighet yppas att i annan ordning finansiera dessa utgifter.

Stockholm den 22 januari 1945.

G. Hedlund.

Victor J. Mattsson.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.

Per Persson,
Norrby.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Osc. Werner.

Robert L. Jansson,
Aspeboda.

Arvid Jonsson,
Skedsbygd.
